

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA	BENTADES IKASTETXEA						KODEA: 014777	2022 - 2023
ARLOA	GEOGRAFIA ETA HISTORIA						DATA	2022-09-08
MAILA	DBH 1	X	DBH 2	DBH 3	DBH 4	DBHO 1	DBHO 2	

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ikasleek gizarteari buruzko ezagutzak barneratu, bai denboran zehar izan duen eta gaur egun duen antolaketa eta funtzionamenduari dagokionez, bai eta hura lekukotzen den lurraldeari dagokionez, zenbait eremutako ingurune fisiko osatzen duten oinarrizko elementuak kokatuz, Euskal Herria abiapuntu dela eta leku horietako ezaugarri nagusiak aztertzea, bere ohiko bizimoduan kokapen ideiak argi izateko. 2. Espazio fisikoaren ezaugarriak ezagutzea, mapa jakinak erabiliz eta zenbait ezaugarri fisiko adieraziz, bere eguneroko bizimoduan orientatzeko gai izateko. 3. Gizakia-ingurunea eta harremanak, paisaia jakinetan izandako aldaketa prozesuak erakusten dituzten irudien bidez eragile izan dituzten giza faktoreekin lotuz, kausak eta ondorioak aztertzeke, eta horiek murrizteko hartu beharko liratekeen neurriak eta jarrerak adierazteko. 4. Orientazioa eta geografia koordenatuak ezagutu, zenbait mapa eta plano erabilia distantziak kalkulatzu eta orientazioa landuz, mapa bat begiratzerakoan lurralde zehatz bat non dagoen jakiteko. 5. Mapa motak ezagutzea, hainbat eskalatako mapak abiapuntutzat hartuta horietan irudikatzen den espazioaren oinarrizko ezaugarri fisikoak ezagutzuz, bere eguneroko bizimoduan edozein mapa ulertzeko gai izateko. 6. Ingurune fisikoarekin lotutako gertaera errealek aztertzea, klimen eta paisaia naturalen oinarrizko ezaugarriak laburbilduz eta koadro sinoptikoak erabiliz, espazio jakin bateko klima ezaugarriak interpretatzeko gai izateko. 7. Historiaurreko eta antzinatoko oinarrizko informazioa ezagutzea, hominizazio prozesuari buruzko eskema baten bidez, bai historiak eta bai gizakiak izan duen eboluzioa argi ikusteko eta ulertzeko. 8. Denbora nozioak, historiako aroak ezagutzea. Historiaren garai eta aldi kronologiko nagusiak eta historiaurreko ikonografia eta prozesuak ezagutzuz eta hauek kronologiaren arabera ordenatuz grafikoaren bidez, kronologia unitateak ezagutzeko, urte jakinak dagozkien mendeekin lotzeko eta historiaurreko gertaerak ezagutzeko. 9. Iturri materialez azterketaren bidez eguneroko bizitzaren berri jakitea, lehenbiziko zibilizazio historikoak ezagutzuz eta gaur egun arte nola joan diren eboluzionatzen ikusiz, gure arbasoen eta gure arteko berdintasunak eta ezberdintasunak ikusteko. 10. Oinarrizko printzipioak eraikin bat eta eskultura bat aztertzeke, haien zenbait ezaugarri deskribatuz, gaur egunekoarekin alderatzeko eta utzi diguten arte-ondarea balioesteko. 11. Kausak eta ondorioak bereiztea, historiako gertakarien arrazoiak azalduz eta gertakari horiek sortu dituzten ondorioak aztertuz, guk egindako ekintza guztiak ondorioak dituztela ikas dezaten.

2	EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa
	<p>Lur planeta. Unibertsoa, eguzki-sistema eta Lurra. Lurraren higidurak: errotazioa eta translazioa. Lur-eremuaren irudikapena.</p> <p>Lurraren inguru fisikoak. Oinarrizko osagaiak. Ingurune fisikoaren oinarrizko osagaiak: lurraren geruzak eta erliebearen formak. Nola osatzen eta aldatzen da erliebea. Hidrosfera. Ur gazia eta ur geza.</p> <p>Lurraren inguru fisikoak. Kontinenteak. Kontinenteen mapa fisikoak: Asia, Amerika, Afrika, Europa, Antartika eta Ozeania.</p> <p>Klima eta zona bioklimatikoak. Atmosfera eta haren aldaketak. Klimaren osagaiak: tenperatura eta prezipitazioa; presioa eta haizea. Klimak, landaredia eta bioklimak.</p>	<p>Lurraren multzo bioklimatiko handiak. Multzo bioklimatiko handiak: zona beroa eta zona epela. Basamortuetako klima. Multzo bioklimatiko handiak: zona hotza eta mendia. Inguru naturala arrisku gisa. Gizakiek ingurumenean duten eragina. Ingurumen-arazo globalen irtenbideak.</p> <p>Espainiako eta Euskal Autonomia Erkidegoko ingurune fisikoak eta bioklimak. Espainiaren kokapena eta erliebea. Espainiako urak. Espainiako klimak eta landaredia. Espainiako multzo bioklimatikoak. Euskal Autonomia Erkidegoko kokapena eta inguru fisikoak. Euskal Autonomia Erkidegoko klima landaredia eta fauna.</p> <p>Historiaurrea. Historiaurreko aroak eta iturriak. Gizakiaren jatorria eta eboluzioa. Paleolitoko bizimodua. Neolitoko bizimodua. Metal Aroko bizimodua. Espainiako historiaurrea. Euskal Herriko historiaurrea.</p> <p>Mesopotamia. Historiako lehen zibilizazioak. Espazioa eta denbora. Politikaren eta ekonomiaren antolaketa. Gizartea, erlijioa</p>	<p>Egipto. Ibaiko zibilizazio zaharra. Politikaren eta gizartearen antolaketa. Egiptoko ekonomia. Eguneroko bizimoduaren alderdiak. Egiptoko erlijioa. Kulturaren eta artearen ondarea.</p> <p>Grezia. Historiaren bilakaera: Aro Arkaikoa, Aro Klasikoa eta Helenistikoa. Polisen antolaketa politikoa. Ekonomia eta gizartea. Eguneroko bizimoduaren ezaugarriak. Erlijioa eta kultura. Greziako artea: arkitektura, eskultura eta zeramika.</p> <p>Erroma. Espazioa eta historiaren bilakaera: Monarkia, Errepublika eta Inperioa. Jarduera ekonomikoak. Gizartea eta hiriko bizitza. Erlijio eta kultura erromatarra. Arte erromatarra: arkitektura, eskultura, pintura eta mosaikoa. Germaniarrak. Aro baten amaiera.</p> <p>Espainia eta Euskal Herria Antzinaroan. Erromatarren aurreko Espainia: dibertsitate kulturala; zeltak eta iberiarrak. Euskal Herriko herri</p>

		eta eguneroko bizimodua. Kultura- eta arte-ondarea.	aurre-erromatarrak. Hispania erromatarra: konkista eta erromanizazioa, lurralde antolaketa. Erlijioa, kultura eta Hispania erromatarreko artea. Bisigodoak Espainian. Erromatarrak Euskal Herrian.
--	--	---	--

3

IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA

- Ikaskuntza dialogikoan oinarritutako jarduerak, bertan ikasleek beraien ekarpenak argumentatu egin beharko dituzte.
- Zenbaki informazio anitzak dituzten testuak interpretatu.
- Benetako neurri eta proportzioekin lan egin.
- Gizakiok ingurunean eta fenomeno naturalengan dugun eraginaren azterketa eta behaketa.
- Gizartearen behaketa eta azterketa, gizakion jokabidea eta bere ondorioak.
- Estrategiak garatzen dituzten jarduerak: irakurketakoak, ikasketakoak...
- Antolaketa eraginkorra, ataza izendapen jardueretan eta bakarka egindako proiektuak aurkeztea, denbora konkretu batean.
- Interneten erabilpena, informazioa batu, sailkatu eta tratatzeko.

4

BALIABIDEAK

- Liburu digitala
- Fotokopiatzeko baliabideak
- Mapak
- Hiztegiak
- Ikus-entzunezko baliabideak: mapa interaktiboak, bideoak, dokumentalak
- Internet

TESTU LIBURUA: Geografia eta Historia DBH 1

ARGITALEXEA: Anaya-Haritz

5

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK,
EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK

- 1) Zehatz-mehatz eta zorrotzazuzen interpretatzea ezaugarri eta eskala desberdineko proiektzio kartografikoak. Koordinatuak erabilia mapetan tokiak edo espazioak kokatzea; legenda edo ikurren bidez irudikatutako espazioei buruzko informazioa lortzea.
- 2) Zenbait eremutako ingurune fisikoak osatzen duten oinarritzko elementuak mapan kokatzea, Euskal Herrikoa abiapuntu dela, eta leku horietako ezaugarri nagusiak aztertzea.
- 3) Zenbait prozedura erabilia, paisaia nagusiak osatzen dituzten ezaugarri fisiko nabarmenenak alderatzea eta laburbiltzea, Euskal Herriari eta Espainiari garrantzi berezia emanda.
- 4) Ingurune naturalaren gaineko giza ekintzaren eragina antzematea eta zenbait eta zenbait adibide azaltzea.
- 5) Kronologia unitateak eta konbentzioak erabiltzea, denbora historikoa eta bilakaera eta aldaketa nozioak grafikoki adierazteko, eta, gainera, aldi historikoei orokorrean aplikatzeko eta bereziki Euskal Herriko historiaurreko eta antzinako historiako gertaerak eta prozesuei aplikatzeko.
- 6) Iraultza neolitikokoak gizadiaren bilakaeran eragin zituen aldaketak ezagutzea, eta zenbait laburpen-prozedura erabilia horiek adieraztea, eta izan zuen eragina eta eragin zituen ondorioak balioestea, gizarte harrapariak osatzen zituzten elementuekin alderatzea.
- 7) Lehenbiziko zibilizazio historikoetako eta greziar zibilizazioko zenbait ezaugarri nabarmen bereiztea, greziar zibilizazioko jatorrizko elementuak ezagutzea eta ondorioak adieraztea.
- 8) Zibilizazio erromatarren antolamendu politikoaren, ekonomikoaren eta sozialaren ezaugarriak bereiztea, eta Euskal Herrian eta Hispanian erromanizazioak izan duen garrantzia eta erromatarrek gure herrialdean utzitako ondarea balioestea.
- 9) Lehenbiziko zibilizazio historikoen Mendebaldeko gure zibilizaziolari egindako ekarpenak deskribatzea.
- 10) Informazio iturri idatzietatik geografia edo historia edukiak kritikoki aztertzea, eta horien bidez lortutako informazioa behar bezala idatzita jakinaraztea.

Kalifikazio irizpideak:

Ebaluaketa jarraituko sisteman, helburuen lortpena irakaskuntza-hezkuntza prozesuaren amaieran neurtzen da. Halere, ikasturtearen hiru ebaluaketetan zehar egindako jarduerak eta frogek, aukera emango diote irakasleari helburu horien lortpenaren maila neurtzeko eta dagokion zenbakizko balioa atsekitzeko.

Horretarako, hurrengo kalifikazio irizpideak hartuko dira kontuan:

- Azterketa edota froga objektiboen notak ebaluaketarako notaren %60 izango da. Ortografia kontuan hartuko da.
- Talde eta banakako lanak eta jarduerak (derrigorrezko lanak eta jarduerak, irakasleak proposatutako ariketak, etxerako lanak...) %20ra arte baloratuko dira.
- Klaseko jarrerak (irakaslearekiko errespetua, ikasleen arteko jarrera, parte hartzea...) %10 balioko du.
- Euskararen erabilerak %10 balioko du.

Ebaluaketako batzabestekoa egin ahal izateko, 3,5 baino gehiagoko emaitza izan beharko dute azterketetan. Edozein kasutan, froga idatzi guztiak suspendituz gero, ezingo da ebaluaketa gainditu.

Ebaluaketa bat suspenditzerakoan, ebaluaketa horretako eduki guztiak berreskuratu beharko ditu ikasleak.

Edonork edozein proba idatzian kopiatzen badu, 0 nota jasoko du proba edo jarduera horretan.

Ikasturtearen nota finala hiru ebaluazioen - bakoitza bi hamartarrekin ateratakoa, ez boletinean agerturiko nota borobila - batzabesteko aritemikoa da. Boletineko nota borobiltzeko "unitatetik gertu" izango da (adibidez; 4,45 → 4; 9,55 → 10; 6,50 → 7). Nota finala borobiltzeko ikasleak ikasturte

osoan aurkeztu duen **jarrera eta hobekuntza jarraitua** kontuan hartuko dira.

6

BERRESKURAPEN ETA INDARTZE-SISTEMA

Geografia eta Historia ikasgaia jarraitua denez, ez da berreskurapenik egongo. Hortaz, lehenengo edo bigarren ebaluaketak gainditu gabe izanez gero, berau berreskuratzeko aukera izango dute ondorengo ebaluazioetako edozein gaituta. Irakasleak edozein momentutan proba zehatzak bidal ditzake etengabeko ebaluazioan beti sartzen ez diren alderdi zehatzak berreskuratzeko. Etengabeko ebaluazioa denez, hirugarren hiruileko kalifikazioa izango da ikasturteko nota.

Gainditu gabeko gaien jarraipena

Ekainean ikasgaia gaituta ez duen ikasleei, hurrengo o ikasturteko edozein ebaluazio gaituta aurreko urtekoa gaitutuzat emango zaie. Behar izatekotan, aurreko ikasturteko gaia gaituta gabe duten ikasleek, urtean zehar ariketa edota jarduera zerrenda bereziak egin eta irakasleari eman beharko dizkiote.

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA	BENTADES IKASTETXEA					KODEA: 014777	2022 - 2023
ARLOA	GEOGRAFIA ETA HISTORIA					DATA	2022-09-08
MAILA	DBH 1	DBH 2	X	DBH 3	DBH 4	DBHO 1	DBHO 2

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA
	<p>1. Oinarrizko demografia-kontzeptuak erabiltzea biztanleriaren portaerak ulertzeko.</p> <p>2. Euskal Herriko, Espainiako eta Europako egungo gizarteen ezaugarri bereizgarriak aztertzea, gizarte talde askok osatzen dituztela ohartzea eta irizpide kritikoz aztertzea immigrazioak dakarren aniztasun-handitzea.</p> <p>3. Korrelazio egokiak ezartzea zenbait herrialdetako adierazle ekonomikoen eta adierazle demografiko eta kulturalen artean, haien zenbait ezaugarri bereizgarri adieraztea eta hipotesiak egiten ahalegintzea.</p> <p>4. Gizarteari buruzko informazioa (historikoa, demografikoa eta ekonomikoa) bilatzea, erregistratzea eta egoki tratatzea, eta lortu nahi den helbururako iturri egokiak erabiltzea (bibliografia, estatistikak, dokumentazioa, etab.), informazioaren teknologia berriak barne.</p> <p>5. Landa-eremuen eta hiri-eremuen hazkundera, hiri- eta landa-espazioaren funtzio-desberdintasuna eta haietan gertatzen diren arazo batzuk aztertzea, eta jakintza hori zenbait eremutako adibideetan erabiltzea, tokikoetan zein mundukoetan.</p> <p>6. Deskribapen-lan errazak egitea, banaka edo taldean, irakaslearen laguntzarekin, zenbait iturri erabiliz eta egokia den informazioa aukeratuz eta eskema edo gidoi batean sartuz, eta azterketaren emaitzak zuzen eta lexiko egokia erabiliz adieraztea.</p> <p>7. Gertaera eta prozesu historiko garrantzitsuen arrazoak eta ondorioak identifikatzea, haien artean loturak egitea, eta gizarte-gertaerek hainbat arrazoi izan ditzaketela ohartzea.</p> <p>8. Euskal lurraldeen bilakaera historikoa lurralde haien zati bereziki garrantzitsuak diren une historikoetan kokatzea, Espainiako, Europako eta munduko historiaren testuinguruan, eta une horien esanahi politikoa, ekonomikoa eta kulturala adieraztea.</p> <p>9. Arte-adierazpen garrantzitsuenak ezagutzea eta balioestea, bai bere ingurune hurbilekoak, bai eta urrunagokoak ere, ulertzeko kultura guztiek lagundu dutela gizateriaren garapen artistikoan.</p> <p>10. Ondare historiko, artistiko, kultural eta naturala estimatu eta balioestea, bai berea, bai beste kultura batzuetakoa, haiek errespetatzeko eta babesteko bidea den aldetik.</p>

2	EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa
	<p>Erdi Aroaren hasiera. Germaniarrak eta bizantziarrak. Etapak eta zibilizazioak. Bizantziar Inperioa. Germaniarrak Mendebaldean kokatzea. Germaniar erresumak. Frankoak eta Karolingiar Inperioa.</p> <p>Islama. Islamaren zabalkundera. Jarduera ekonomikoak. Gizartea eta eguneroko bizimodua. Hiri musulmana. Artearen ondarea.</p> <p>Goi Erdi Aroa. Feudalismoaren hasiera. Europako feudalismoa. Ekonomia eta gizarte feudala. Nola bizi ziren nobleak, elizgizonak eta nekazariak. Arte erromanikoa: arkitektura, eskultura eta pintura.</p>	<p>Iberiar penintsula VIII. eta XI. mendeetan. Al-Andalus. Islama iberiar penintsulan. Antolaketa politikoa eta ekonomikoa. Gizartea eta eguneroko bizimodua. Kalifaldiko kultura eta artea. Kristauen erresistentzia-guneak (722-1035). Peninsulako arte erromanikoa. Euskal lurralde VIII. eta XI. mendeen artean.</p> <p>Erdi Aro Klasikoa eta Behe Erdi Aroa. Europako lurraldea. Erresuma eta herrien mosaikoa. Nekazaritza-aurrerapenak. Erdi Aroko hiriak: berreskuratzea, eginkizunak eta espazioak; gobernu eta ekonomia. Gizartea eta eguneroko bizimodua. Kulturaren eta erlijioaren berrikuntza. Arte gotikoa: arkitektura, eskultura eta pintura. Behe Erdi Aroa European.</p> <p>Iberiar penintsula XI. eta XV. mendeen artean. Al-Andalusen politika eta lurralde gainbehera. Nazari erresuma. Kristau erresumak. Konkistatutako lurraldeen birpopulaztea eta ekonomia, kultura eta artea. Behe Erdi Aroa kristau erresumetan. Euskal Herria XI. eta XV. mendeen artean.</p>	<p>Munduko biztanleria. Biztanleriaren banaketa munduan eta berezko mugimenduak. Munduko populazioaren berezko hazkundera eta bilakaera. Biztanleriaren egitura. Migrazio-mugimenduak: barne- eta kanpo-migrazioak. Migrazioen ondorioak. Munduko populazioaren etorkizuna.</p> <p>Lurraldea eta gizakien kokapena European eta Espainian. EBko politika eta lurralde antolaketa. Europako eta Espainiako populazioaren banaketa. Migrazio-mugimenduak eta populazio-hazkundera European eta Espainian. EAEko populazioa.</p> <p>Hiriz osatutako mundua. Hiria eta urbanizate-prozesua. Hiri-inguru handiak egungo munduan. Hiri-morfologia. Munduko hiri-hierarkia. Hirietako egungo arazoak. Hiria ekosistema gisa.</p> <p>Europako eta Espainiako hiriak. Landa- eta hiri-inguruko populazioa. Urbanizate prozesua. Hiriko populazioaren ezaugarriak. Hirien egitura. Hiri-hierarkia. Hirigintzaren jatorriak Euskal Herrian. EAE: populaketa eta hirigintza.</p>

3	IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA
	<ul style="list-style-type: none"> Ikaskuntza dialogikoan oinarritutako jarduerak, bertan ikasleek beraien ekarpenak argumentatu egin beharko dituzte. Zenbaki informazio anitzak dituzten testuak interpretatu. Benetako neurri eta proportzioekin lan egin. Gizakiok ingurunean eta fenomeno naturalengan dugun eraginaren azterketa eta behaketa. Gizartearen behaketa eta azterketa, gizakion jokabidea eta bere ondorioak. Estrategiak garatzen dituzten jarduerak: irakurketakoak, ikasketakoak... Antolaketa eraginkorra, ataza izendapen jardueretan eta bakarka egindako proiektuak aurkeztea, denbora konkretu batean. Interneten erabilpena, informazioa batu, sailkatu eta tratatzeko.

4	BALIABIDEAK
	<ul style="list-style-type: none"> Liburu digitala Fotokopiatzeko baliabideak Mapak Hiztegiak Ikus-entzunezko baliabideak: mapa interaktiboak, bideoak, dokumentalak Internet
TESTU LIBURUA: Geografia eta Historia DBH 2	
ARGITALETXEA: Anaya-Haritz	

5	EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK, EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK
	<ol style="list-style-type: none"> Demografiari buruzko oinarritutako kontzeptuak ulertzen ditu eta bere adierazpenetan erabiltzen ditu. Biztanlerietan gertatutako aldaketak deskribatu eta konparatzen ditu, emigrazioari dagokionez batez ere, kontzeptu demografikoak behar bezala erabiliz. Adierazle bakoitzerako azalpen onargarria dakar, eta, kasu bakoitzean, haren esanahiaren berri ematen du. Erabilitako bibliografian hautatzen du aztergairako behar-beharrezkoa duen informazioa. Landa-populatuaren ezaugarri nagusiak identifikatzen eta deskribatzen ditu eta hiriko populatuaren ezaugarriekin erkatzen ditu, dagozkien ingurune fisikoaren ezaugarriekin lotuz. Aztergaia definitzen du, egin beharreko galderak edo heldu beharreko azpi-gaiak gidoi batean jasotzen ditu, eta, bakarka edo taldeka, lan-plan bat ezartzen du. Gertaera eta prozesu historiko eta sozialen eragile diren kausak identifikatu eta sailkatzen ditu. Euskal Herriko bilakaera historikoaren segidako gertaerak azaltzeko arrazoizko konexioak ezartzen ditu, argudio egokiak emanez. Arte-estilo nagusietako artelanak oinarritutako modu batean identifikatzen ditu. Euskal ondare naturala, historikoa, kulturala eta artistikoa balioesten eta errespetatzen du eta era berean bestea. <p>Kalifikazio irizpideak: Ebaluaketa jarraituko sisteman, helburuen lorpena irakaskuntza-hezkuntza prozesuaren amaieran neurtzen da. Hala ere, ikasturtearen hiru ebaluaketetan zehar egindako jarduerak eta frogek, aukera emango diote irakasleari helburu horien lorpenaren maila neurtzeko eta dagokion zenbakizko balioa erdiesteko.</p> <p>Horretarako, hurrengo kalifikazio irizpideak hartuko dira kontutan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Azterketa edota froga objektiboen notak ebaluaketarako notaren %60 izango da. Ortografia kontuan hartuko da. Talde eta banakako lanak eta jarduerak (derrigorrezko lanak eta jarduerak, irakasleak proposatutako ariketak, etxerako lanak...) %20ra arte baloratuko dira. Klaseko jarrerak (irakaslearekiko errespetua, ikasleen arteko jarrera, parte hartzea ...) %10 balioko du. Euskararen erabilera %10 balioko du. <p>Ebaluaketako batez bestekoa egin ahal izateko, 3,5 baino gehiagoko emaitza izan beharko dute azterketetan. Edozein kasutan, froga idatzi guztiak suspendituz gero, ezingo da ebaluaketa gainditu.</p> <p>Ebaluaketa bat suspenditzerakoan, ebaluaketa horretako eduki guztiak berreskuratu beharko ditu ikasleak. Edonork edozein proba idatzian kopiatzen badu, 0 nota jasoko du proba edo jardura horretan.</p> <p>Ikasturtearen nota finala hiru ebaluazioen - bakoitza bi hamartarrekin ateratakoa, <u>ez boletinean agerturiko nota borobila</u> - batzbesteko aritemikoa da. Boletineko nota borobiltzeko "unitatetik gertu" izango da (adibidez; 4,45 → 4; 9,55 → 10; 6,50 → 7). Nota finala borobiltzeko ikasleak ikasturte osoan aurkeztu duen jarrera eta hobekuntza jarraitua kontuan hartuko dira.</p>

6	BERRESKURAPEN ETA INDARTZE-SISTEMA
	<p>Geografia eta Historia ikasgaia jarraitua denez, ez da berreskurapenik egongo. Hortaz, lehenengo edo bigarren ebaluaketak gainditu gabe izanez gero, berau berreskuratzeko aukera izango dute ondorengo ebaluazioetako edozein gaituta. Irakasleak edozein momentutan proba zehatzak bidal ditzake etengabeko ebaluazioan beti sartzen ez diren alderdi zehatzak berreskuratzeko.</p> <p>Etengabeko ebaluazioa denez, hirugarren hiruhileko kalifikazioa izango da ikasturteko nota.</p> <p>Gainditu gabeko gaien jarraipena Ekainean ikasgaia gainditu ez duen ikasleei, hurrengo ikasturteko edozein ebaluazio gaituta aurreko urtekoa gaindituztat emango zaie. Behar izatekotan, aurreko ikasturteko gaia gainditu gabe duten ikasleek, urtean zehar ariketa edota jardura zerrenda bereziak egin eta irakasleari eman beharko dizkiote.</p>

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA	BENTADES IKASTETXEA					KODEA: 014777	2022 - 2023
ARLOA	GEOGRAFIA ETA HISTORIA					DATA	2022-09-08
MAILA	DBH 1	DBH 2	DBH 3	X	DBH 4	DBHO 1	DBHO 2

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA
<p>1. Ekonomia-eragile eta -erakunde nagusiak ezagutzea eta gero eta mendekotasun handiagoko ekonomian elkarrekiko zer eginkizun duten jakitea, eta jakintza hori hurbileko zenbait egoera ekonomiko aztertzeko eta balioesteko erabiltzea.</p> <p>2. Munduko nekazaritza-ustiapeneko sistema nagusien ezaugarriak adieraztea eta haien adibide adierazgarriak ematea.</p> <p>3. Euskal Herriko, Espainiako eta Europako nekazaritzaren ezaugarri batzuk identifikatzea eta gaur egungo arazo batzuk adieraztea.</p> <p>4. Industria-jardueretan, -espazioetan eta -paisaietan izaten ari diren aldaketak deskribatzea, eta Euskal Herriko, Espainiako, Europako eta munduko ekoizpen gune nagusiak non dauden jakitea.</p> <p>5. Hirugarren sektoreko jarduerak azken urteetan, oro har eta Euskal Herrian, zer garapen eta aldaketa izan dituen jakitea, eta hirugarren sektorearen garapenak zer aldaketa dakartzan aztertzea, bai harreman ekonomikoetan, bai gizarte-harremanetan.</p> <p>6. Gizarte demokratikoen sorrera, antolakuntza, funtzionamendua eta haien oinarri eta bereizgarri diren oinarritzko printzipioak ezagutzea eta ulertzea, eta jakitea horiek guztiak nola laguntzen duten pertsonen arteko bizikidetzak hobetzen.</p> <p>7. Euskal Herriko, Espainiako eta Europako muga politiko-administratibo nagusiak identifikatu eta mapan kokatzeko gai izatea.</p> <p>8. Munduko eremu geo-ekonomiko eta kultural nagusiak zenbait mapa motatan identifikatu eta kokatzea.</p> <p>9. Euskal Herriko eta Espainiako jarduera ekonomikoko zentro eta eremu nagusien bereizgarriak deskribatzea.</p> <p>10. Herrialde eta lurralde batzuen ezaugarriak adierazte sozioekonomikoen bidez adieraztea, eta haien artean zer lurralde-desoreka dauden jakitea.</p> <p>11. Herrialde garatuak eta garapen bidean dauden herrialdeen datu sozioekonomikoak talde-lanean deskribatu eta alderatzea.</p> <p>12. Jarduera ekonomikoen eta norbanakoen eta taldeen portaeren ingurumen-eraginak ingurune hurbileko kasu baten bidez deskribatzea, ongi bereiztea zer jarduera diren garapen jasangarriaren aldekoak eta zer jarduerak eragozten duten hura, eta natura babesteko jarduerak sustatzeko jarrera aktiboa eta arduratsua hartzea.</p> <p>13. Gizarte-zientziekin lotutako lan errazak eta ahozko aurkezpenak planifikatu eta gauzatzea, bakarka edo taldean, eta informazio egokia modu antolatuan, zehatzean eta ulergarriak jakinaraztea, informazioaren eta komunikazioaren teknologiek ematen dituzten aukerak baliatuz.</p> <p>14. Eguneroko bizitzako gizarte-arazoei buruzko txostenak egitea, horiei buruzko eztabaidetan parte hartzea, eta haien jatorri historiko-soziala aztertzea. Komunikabideetatik edo beste iturri batzuetatik jasotako informazioa zorroztasunez erabiltzea, eta bere adierazpenetan tolerantzia, errespetuz eta elkartzasunez jokatzeko.</p> <p>15. Estatu modernoaren sorreran izandako une garrantzitsuenak bereiztea, monarkia hispanikoaren eta Espainiako inperio kolonialaren ezaugarri nagusiak adieraztea, eta Euskal Herriarekin zituen erlazioak eta euskal lurraldeen bilakaera azaltzea, aldi horretako testuinguru europarraren barruan.</p>	

2	EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa
	<p>Aro Modernoaren hasiera XV. eta XVI. mendeak. Aro Modernoa. Geografia aurkikuntzak: prozesuaren eragileak, bidaia eta bidaiariak. Estatu modernoaren jaiotza. Eraldaketa ekonomikoak eta gizarte-aldaketak. Erljio-aldaketak eta gatazkak: erreforma eta kontraerreforma. Humanismoa: gizakien gaineko ikuspegi berria. Errenazimendua Italian: arkitektura, eskultura eta pintura. Errenazimendua Italiatik kanpo.</p> <p>Aro Modernoaren hasiera Espainian eta Amerikan. Errege-erregina katolikoen erreinaldia. Monarkia hispaniarra. Austriarren politika. Amerikaren konkista. Amerikaren kolonizazioa eta antolakuntza. Eguneroko bizitza, ekonomia eta gizartea. Urrezko</p>	<p>Lehenengo sektorea. Nekazaritza-eremuak. Nekazaritza eremuak. Nekazaritza jarduera: faktore fisikoak eta giza faktoreak. Nekazaritza-paisaia eta horren elementuak. Nekazaritza: aniztasuna eta motak. Nekazaritza-sistema tradizionalak. Nekazaritza-sistema aurreratuak. Abeltzaintza: ustiatzeko moduak eta ereduak. Baso-ustiapena. Arrantza: itsasoaren erabilera.</p> <p>Bigarren sektorea. Industria-eremuak. Bigarren sektorea. Industria-jardueraren oinarriak: lehengaiak, energia tradizionalak eta energia alternatiboak. Energia munduan: energia aurrezte. Industriaren eta industria-paisaien eboluzioa. Industria eta globalizazioa: lokalizazio motak, faktoreak eta munduko industria-eremuak.</p> <p>Hirugarren sektorea. Eremuak eta</p>	<p>Jarduera ekonomikoak Espainian eta Euskal Autonomia Erkidegoan. Lehen sektorea Espainian: nekazaritza paisaia eta arrantza-jarduera. Bigarren sektorea Espainian: meatzaritza, energia eta industria eta honen kokapena. Hirugarren sektorea: merkataritza eta garraioa eta turismoa. Lehen sektorea Euskal Autonomia Erkidegoan. Bigarren sektorea Euskal Autonomia Erkidegoan. Hirugarren sektorea Euskal Autonomia Erkidegoan. Baliabide naturalak eta horien ondorioak ingurumenean. Ingurunea eta baliabide naturalak. Gizakia eta ingurumena. Erliebaren eta lurzorua arazoak. Uraren eta atmosferaren arazoak. Basogabetzea eta bioaniztasuna galtzea. Espainiako ingurumen-arazoak. Europako eta</p>

<p>Mendea: kultura, arkitektura, eskultura eta pintura. Aro Modernoaren hasiera Euskal Autonomia Erkidegoan. Euskal artea XVI. mendean.</p> <p>XVII. mendea Europa eta Espainian. XVII. mendea, eraldaketak eta gatazkak. Erregimen politikoak. Europako biztanleria eta ekonomia. Monarkia hispaniarra XVII. mendean. Gizartea eta eguneroko bizitza Europan eta Espainian. Zientzia eta kultura. Ondare artistikoa: Barrokoa. Barrokoa Europan. Barrokoa Espainian eta Amerikan. XVII. mendea Euskal Autonomia Erkidegoan.</p> <p>Jarduera ekonomikoak eta espazio geografikoak.</p> <p>Jarduera ekonomikoak: osagaiak eta sektoreak. Eragile ekonomikoak eta horien arteko harremanak. Produktio-faktoreak: baliabideak, kapitala, teknologia eta lana. Sistema ekonomikoak. Egungo joera ekonomikoak: ideologiak eta arazoak eta globalizazio ekonomikoak. Munduko eremu sozioekonomikoak.</p>	<p>jarduerak. Hirugarren sektoreko eremuak. Garraioa: sareak, egungo egoera eta garraio-sistemak. Turismoa: turismo espazioak, modalitateak, ondorioak eta turismo-politikak. Merkataritza-jarduerak. Barne-merkataritza. Kanpo-merkataritza.</p> <p>Jarduera ekonomikoak Europan. Hiru sektoreak. Biztanleria aktiboa. Lehen sektorea. Bigarren sektorea. Hirugarren sektorea.</p>	<p>Espainiako ingurumen babestuenak.</p> <p>Antolakuntza politikoak eta lurralde-antolakuntza. Munduko antolakuntza politikoak. Estatuak eta mugak. Estatuaren sistema politikoak. Espainiako antolakuntza politikoak. Espainiako lurralde-antolakuntza. Euskal Autonomia Erkidegoa. Europar Batasunaren antolakuntza politikoak eta lurralde-antolakuntza.</p> <p>Nazioarteko harremanak: aniztasuna eta desberdintasuna, lankidetzak eta integrazioa. Nazioarteko harremanak: gatazka belikoak. Espainiaren papera munduan.</p> <p>Desberdintasun sozioekonomikoak. Nola neurtzen dira desberdintasunak. Garapen-mailak. Garapen desberdintasunaren eragileak. Munduko desberdintasunen azkenaldiko eboluzioa. Desberdintasun sozioekonomikoak Europan. Gizarte- eta eskualde-desberdintasunak Espainian. Giza garapenaren etorkizuneko erronkak eta konponbideak.</p>
--	---	--

3

IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA

- Ikaskuntza dialogikoan oinarritutako jarduerak, bertan ikasleek beraien ekarpenak argumentatu egin beharko dituzte.
- Zenbaki informazio anitzak dituzten testuak interpretatu.
- Benetako neurri eta proportzioekin lan egin.
- Gizakiok ingurunean eta fenomeno naturalengan dugun eraginaren azterketa eta behaketa.
- Gizartearen behaketa eta azterketa, gizakion jokabidea eta bere ondorioak.
- Estrategiak garatzen dituzten jarduerak: irakurketakoak, ikasketakoak...
- Antolaketa eraginkorra, ataza izendapen jardueretan eta bakarka egindako proiektuak aurkeztea, denbora konkretu batean.
- Interneten erabilpena, informazioa batu, sailkatu eta tratatzeko.

4

BALIABIDEAK

- Liburu digitala
- Fotokopiatzeko baliabideak
- Mapak
- Hiztegiak
- Ikus-entzunezko baliabideak: mapa interaktiboak, bideoak, dokumentalak
- Internet

TESTU LIBURUA: Geografia eta Historia DBH 3

ARGIALETXEA: Anaya-Haritza

5

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK,
EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK

1. Ekonomiari buruzko oinarritzko kontzeptuak identifikatzen ditu, eta, horri esker, nazioarteko ekonomiaren oinarritzko alderdiak interpretatzeko gai da.
2. Nekazaritza-sistema nagusien ezaugarriak eta nekazaritzari aplikatutako teknika mekaniko berriak identifikatzen ditu.
3. Euskal Herriko, Espainiako eta Europako hainbat nekazaritza-gune mota bereizten ditu, eta non dauden adierazten du.
4. Industria mota nagusiak eta haien ezaugarriak bereizten ditu.
5. Merkataritza-gune eta turismo-guneak non dauden eta nola banatzen diren badaki.
6. Bere inguruneko herritarren parte-hartzerako erakunde nagusiak zein diren badaki.
7. Euskal Herria, Espainiako autonomia-erkidegoak eta Europako estatuak osatzen dituzten lurraldeak zein diren badaki, eta mapa batean kokatzen ditu.
8. Faktore fisiko, ekonomiko, demografiko, kultural eta politikoen konbinazioaren ondorioz hainbat lurralde-eremu sortzen direla azaltzen du.
9. Euskal Herriko, Akitaniako eta Espainiako zentro ekonomiko garrantzitsuenak non dauden badaki, eta komunikazio-sare nagusiekin lotzen ditu.
10. Baliabideen banaketa desorekatua dela badaki, horren ondorioetako batzuk azaltzen ditu, eta desberdintasunen aurrean sentsibilitatea azaltzen du.
11. Herrialde garatuak eta garapen-bidean dauden herrialdeen arteko aldeak azaltzen du.
12. Baliabide naturalen garrantzi ekonomikoa aintzat hartzen du, eta modu arrazionalen ustiatu behar direla ulertzen du.
13. Garrantzizko informazioa lortu eta erregistratzen du, hainbat baliabide edo informazio-iturri eta hainbat landa-lan baliatuz.

14. Bere lana idazten du, lortutako datuak baliatuz eta ongi eraturako eskema bati jarraiki.
15. Aro Modernoaren ezaugarri nagusiak deskribatzen ditu: bilakaera ekonomikoa, gizarte-antolaketa eta ideologia- eta erlijio-krisia.

Kalifikazio irizpideak:

Ebaluaketa jarraituko sisteman, helburuen lortzea irakaskuntza-hezkuntza prozesuaren amaieran neurtzen da. Halere, ikasturtearen hiru ebaluaketetan zehar egindako jarduerak eta frogak, aukera emango diote irakasleari helburu horien lorpenaren maila neurtzeko eta dagokion zenbakizko balioa erdiesteko.

Horretarako, hurrengo kalifikazio irizpideak hartuko dira kontutan:

- Azterketa edota frogaren objektiboen notak ebaluaketarako notaren %60 izango da. Ortografia kontuan hartuko da.
- Talde eta banakako lanak eta jarduerak (derrigorrezko lanak eta jarduerak, irakasleak proposatutako ariketak, etxerako lanak...) %20ra arte baloratuko dira.
- Klaseko jarrerak (irakaslearekiko errespetua, ikasleen arteko jarrera, parte hartzea ...) %10 balioko du.
- Euskararen erabilera %10 balioko du.

Ebaluaketako batez bestekoa egin ahal izateko, 3,5 baino gehiagoko emaitza izan beharko dute azterketetan. Edozein kasutan, frogaren idatzi guztiak suspendituz gero, ezingo da ebaluaketa gaitu.

Ebaluaketa bat suspenditzerakoan, ebaluaketa horretako eduki guztiak berreskuratu beharko ditu ikasleak.

Edonork edozein proba idatzian kopiatzen badu, 0 nota jasoko du proba edo jarduera horretan.

Ikasturtearen nota finala hiru ebaluazioen - bakoitza bi hamartarrekin ateratakoa, ez boletinean agerturiko nota borobila - batzbesteko aritemikoa da. Boletineko nota borobiltzeko "unitatetik gertu" izango da (adibidez; 4,45 → 4; 9,55 → 10; 6,50 → 7). Nota finala borobiltzeko ikasleak ikasturte osoan aurkeztu duen **jarrera eta hobekuntza jarraitua** kontuan hartuko dira.

6

BERRESKURAPEN ETA INDARTZE-SISTEMA

Geografia eta Historia ikasgaia jarraitua denez, ez da berreskurapenik egongo. Hortaz, lehenengo edo bigarren ebaluaketak gaitu gabe izanez gero, berau berreskuratzeko aukera izango dute ondorengo ebaluazioetako edozein gaitututa. Irakasleak edozein momentutan proba zehatzak bidal ditzake etengabeko ebaluazioan beti sartzen ez diren alderdi zehatzak berreskuratzeko.

Etengabeko ebaluazioa denez, hirugarren hiru hileko kalifikazioa izango da ikasturteko nota.

Gaitu gabeko gaien jarraipena

Ekainean ikasgaia gaitu ez duen ikasleei, hurrengo ikasturteko edozein ebaluazio gaitututa aurreko urteko gaitututaz emango zaie.

Behar izatekotan, aurreko ikasturteko gaia gaitu gabe duten ikasleek, urtean zehar ariketa edota jarduera zerrenda bereziak egin eta irakasleari eman beharko dizkiote.

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA	BENTADES IKASTETXEA						KODEA: 014777	2022 - 2023
ARLOA	HISTORIA						DATA	2022-09-08
MAILA	DBH 1	DBH 2	DBH 3	DBH 4	X	DBHO 1	DBHO 2	

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA
<p>1. Euskal Herriko, Espainiako, Europako eta munduko aro garaikideko gertakari eta prozesu historikoak denboran eta espazioan kokatzea, eta historia aztertzeke tresna egokiak erabiltzea.</p> <p>2. Gertaera eta prozesu historiko garrantzitsuen arrazoiak eta ondorioak identifikatzea, haien artean loturak egitea, eta gizarte-gertaerek hainbat arrazoi izan ditzaketela ohartzea.</p> <p>3. Azaltzea Europak zergatik izan zuen protagonismoa XIX. mendeko bigarren zatian, eta urte horietako gatazka eta arazo nabarmenak bereiztea; batez ere, hedapen kolonialarekin eta tentsio sozial eta politikoekin lotutakoak.</p> <p>4. Europako testuinguruan, XIX. mendearen bukaeratik aurrera, Euskal Herriko eta Espainiako bilakaera historiko, politiko eta ekonomikoaren etapak zein izan ziren eta zer ezaugarri dituzten jakitea, eta sistema demokratikoa finkatu izana eta Europar Batasuneko kide izatea balioestea.</p> <p>5. XX. mendean munduan izan diren eraldaketak eta gatazkak denboran eta espazioan kokatzea, eta historiaren jakintza hori gaur egungo nazioarteko arazo nagusietako batzuk ulertzeko erabiltzea.</p> <p>6. Munduan gaur egun tentsio politikoak edo soziala bizi duen guneren bati buruzko lan bat planifikatu eta egitea, bakarka edo taldean, eta haren aurrekari historikoak eta zergatiak aztertzea eta zer gerta daitekeen iragartzea. Hori guztia informazio-iturri egokiak baliatuz, eta besteak beste, bestelako interpretazioak edo interpretazio osagarriak ematen dituzten iturriak erabiliz egitea.</p> <p>7. Kritikoki aztertzea kide den eta erreferentzia dituen talde eta erakundeen (familia, eskola, herri, autonomia-erkidego, estatu eta gainerakoen) antolaketa-egitura eta ohiko funtzionamendu modua, eta behar bezala aplikatzea demokraziaren funtzionamendua arautzen duten oinarriko irizpideak.</p> <p>8. Pertsonen arteko, taldeen arteko eta herrialdeen arteko gatazka sozialak zorrotzasunez eta enpatiarako gaitasunez aztertzea, haiek aurrerapenerako aukera moduan ikustea, eta gatazkak konpontzeko bide baketsuak proposatzea.</p> <p>9. Arte-adierazpen garrantzitsuenak ezagutzea eta balioestea, bai bere ingurune hurbilekoak, bai eta urrunagokoak ere, ulertzeko kultura guztiek lagundu dutela gizateriaren garapen artistikoan.</p> <p>10. Gaur egungo auzi batzuei buruzko eztabaidetan parte hartzea, haietan gizarte-zientzietan oinarritutako iritzi arrazoituak ematea, eta gainerako pertsonen iritziak errespetatzea.</p> <p>11. Kultura-aniztasuna herriek eta norbanakoek beren identitaterako duten eskubide moduan ikustea, kide den gizarte- eta kultura-komunitateen aniztasuna balioestea eta haietan parte aktiboa izatea, jarrera tolerantia eta errespetuzkoa duela.</p>	

2	EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa
	<p>Ilustrazioa eta erreformismoa. XVIII. mendea, aldaketen garaia. Aldaketa politikoak. Ekonomia aldaketak. Gizarte-erlaldaketak eta eguneroko bizimodua. Borboiko etxea eta ilustrazioa Espainian. Borboiko etxeko erregeen erreformismoa Espainian. Euskal Autonomia Erkidegoa XVIII. mendean. Kultura eta artea.</p> <p>Iraultza politikoak (1770-1871). Iraultza burgesak. Estatu Batuetako iraultza. Frantziar iraultza eta bere etapak. Napoleonen aldia. Berrezarkuntzako Europa. Iraultza liberalak. Mugimendu nazionalistak.</p> <p>Industria-iraultza Britainia Handian. Iraultza Industrialaren hedapena eta ondorioak. Garraioa, merkataritza eta ekonomia-aldaketak. Demografia- eta gizarte-aldaketak. Langileen mugimenduaren hasierak. Kultura eta arte-mugimenduak.</p> <p>Antzinako Erregimenaren krisia Espainian. Krisi politikoaren hasiera. Erreakzio absolutista. Elisabet II.aren garaia eta Seiurteko Iraultzailea.</p>	<p>Inperialismoa eta Lehen Mundu Gerra. Egoera politikoak eta Bigarren Industria Iraultza. Ekonomia-aldaketak. Demografiaren bilakaera eta gizarte-aurrerapenak. Inperialismoa: menderatzearen zergatiak eta formak eta mundua banatzea. Lehen Mundu Gerra. Kultura, arkitektura modernoa. Pintura mugimenduak.</p> <p>Gerren arteko aldia eta Bigarren Mundu Gerra</p> <p>Errusia, Inperiotik SESBra. Ekonomia: joritasunetik 1929ko kraxera. Depresio Handia. Erregimen totalitarioak sortzea. Faxismoa eta nazismoa. Bigarren Mundu Gerra. Bakea eta gerraren ondorioak. Kultura eta artea 1919 eta 1945 artean.</p> <p>Espainia: Berrezarkuntzatik Gerra Zibilera. Berrezarkuntza: sistema politikoak, arazo politikoak eta 98ko krisia. Alfontso XIII.aren erregealdia. Bigarren Errepublikak. Gerra Zibila. Biztanleria, ekonomia eta gizarte. Euskal Autonomia Erkidegoa 1875 eta 1939 artean. Kultura eta artea.</p> <p>Blokeen garaia. Deskolonizazioa. Bloketan banatutako mundua. Bloke</p>	<p>Espainia: Francoren diktadura Francoren erregimena. 1939-1959 eta 1959-1975 arteko bilakaera politikoak. Frankismoaren aurkako oposizioa eta horren bilakaera. Ekonomiaren bilakaera. Biztanleria, gizarte eta eguneroko bizimodua. Artearen eta kulturaren kontrola. Euskal Autonomia Erkidegoa Francoren aldia.</p> <p>Gaurko mundua: ordena politikoak Munduko ordena berria eta horren arazoak. Agintearen ohiko hirukoa. Europar Batasuna eraikitzea. Errusia eta bloke komunista ohia. Asiako herrialdeen goraldia. Islamdar mundua. Latinoamerika eta Saharaz hegoaldeko Afrika. Elkarriketa egoera berriak.</p> <p>Globalizazioaren aroa. Globalizazioaren zergatiak eta ondorio politikoak. Ekonomiaren globalizazioa eta horren eragileak. Ekonomia globalizatuaren argiak eta itzalak. Gizarte globala eta horren arazoak. Zientzia, teknologia eta kultura gaurko gizartean. Gaurko</p>

Demografia eta nekazaritzako eraldaketak. Industria Iraultza eta beste ekonomia-erlaldaketa batzuk. Gizarte berria eta horren barruko gatazkak. Antzinako Erregimenaren krisia Euskal Autonomia Erkidegoan. Kultura eta artea.	kapitalista: AEB eta Japonia (1945-1973). Mundu kapitalista: mendebaldeko Europa. Mundu komunista (1945-1982). Nazioarteko harremanak. Bloke kapitalista. Bloke komunistaren gainbehera. Mundu koloniala amaitzea: deskolonizazioa eta horren zergatiak.	artea. Espainia: Trantsizioa eta demokrazia. Trantsizioa (1975-1979). 1978ko Konstituzioa. Estatu demokratikoa sendotzea. Ekonomia eta gizarte gaurkotzea Espainia eta Europar Batasuna. Kultura eta artea. Euskal Autonomia Erkidegoa: trantsizioa eta autonomia. Euskal Autonomia Erkidegoa Europako eskualde-politikan.
--	--	---

3

IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA

- Ikaskuntza dialogikoan oinarritutako jarduerak, bertan ikasleek beraien ekarpenak argumentatu egin beharko dituzte.
- Zenbaki informazio anitzak dituzten testuak interpretatu.
- Benetako neurri eta proportzioekin lan egin.
- Gizakiok ingurunean eta fenomeno naturalengan dugun eraginaren azterketa eta behaketa.
- Gizartearen behaketa eta azterketa, gizakion jokabidea eta bere ondorioak.
- Estrategiak garatzen dituzten jarduerak: irakurketakoak, ikasketakoak...
- Antolaketa eraginkorra, ataza izendapen jardueretan eta bakarka egindako proiektuak aurkeztea, denbora konkretu batean.
- Interneten erabilpena, informazioa batu, sailkatu eta tratatzeko.

4

BALIABIDEAK

- Liburu digitala
- Fotokopiatzeko baliabideak
- Mapak
- Hiztegiak
- Ikus-entzunezko baliabideak: mapa interaktiboak, bideoak, dokumentalak
- Internet

TESTU LIBURUA: Geografia eta Historia DBH 4

ARGIALETXEA: Anaya-Haritz

5

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK,
EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK

1. Hainbat iraupen eta erritmotako bilakaera eta aldaketa historikoko prozesuak identifikatu, aztertu eta konparatzen ditu.
2. Gertaera historiko eta sozialak eragiten dituzten kausak sailkatzen ditu eta elkarren artean lotzen ditu.
3. Kontakizun batean, prozesu historikoen hainbat denbora- eta geografia-mailatan izandako kausa eta ondorioak azaltzen ditu.
4. XIX. mendearen amaieratik gaur egun arte Euskal Herriko eta Espainiako gizarteak izandako eraldaketa demografiko, ekonomiko, sozial, politiko eta ideologiko nagusiak deskribatzen ditu, eta elkarren artean izan dituzten eraginetako batzuk aipatzen ditu.
5. XX. eta XXI. mendean munduan izan den eraldaketa sozial, ekonomiko edo politiko bat deskribatzen du, diakronikoki eta sinkronikoki.
6. Gaur egun esanahi berezia duen hurbileko edo urruneko gertaera baten bilakaera deskribatzen du.
7. Kide den hainbat eskalatako erakundeetan (eskola, udalerrria, lurralde historikoa eta abar) haien presentzia edo gabezia bereizten du.
8. Gatazken alderdi guztiak aztertzen ditu, eta gatazkan inplikaturako alderdi guztien ikuspegia ulertzen ahalegintzen da.
9. Estilo eta mugimendu artistiko nagusietako artelanak identifikatzen ditu.
10. Gertaera historiko jakin batzuei buruzko hipotesiak planteatzen ditu.
11. Zenbait gizartetako kideen oinarritzko kultura-ezaugarriak bereizten ditu.

Kalifikazio irizpideak:

Ebaluaketa jarraituko sisteman, helburuen lortzea irakaskuntza-hezkuntza prozesuaren amaieran neurtzen da. Halere, ikasturtearen hiru ebaluaketetan zehar egindako jarduerak eta frogek, aukera emango diote irakasleari helburu horien lortzearen maila neurtzeko eta dagokion zenbakizko balioa erdiesteko.

Horretarako, hurrengo kalifikazio irizpideak hartuko dira kontutan:

- Azterketa edota froga objektiboen notak ebaluaketarako notaren **%60** izango da. Ortografia kontuan hartuko da.
- Talde eta banakako lanak eta jarduerak (derrigorrezko lanak eta jarduerak, irakasleak proposatutako ariketak, etxerako lanak...) **%20ra** arte baloratuko dira.
- Klaseko jarrerak (irakaslearekiko errespetua, ikasleen arteko jarrera, parte hartzea ...) **%10** balioko du.
- Euskararen erabilera **%10** balioko du.

Ebaluaketako batez bestekoa egin ahal izateko, **3,5** baino gehiagoko emaitza izan beharko dute azterketetan. Edozein kasutan, froga idatzi guztiak suspendituz gero, ezingo da ebaluaketa gainditu.

Ebaluaketa bat suspenditzerakoan, ebaluaketa horretako eduki guztiak berreskuratu beharko ditu ikasleak.

Edonork edozein proba idatzian kopiatzen badu, 0 nota jasoko du proba edo jardura horretan.

Ikasturtearen nota finala hiru ebaluazioen - bakoitza bi hamartarrekin ateratakoa, ez boletinean agerturiko nota borobila - batazbesteko aritemikoa da. Boletineko nota borobiltzeko "*unitatetik gertu*" izango da (adibidez; 4,45 → 4; 9,55 → 10; 6,50 → 7). Nota finala borobiltzeko ikasleak ikasturte osoan aurkeztu duen **jarrera eta hobekuntza jarraitua** kontuan hartuko dira.

6

BERRESKURAPEN ETA INDARTZE-SISTEMA

Geografia eta Historia ikasgaia jarraitua denez, ez da berreskurapenik egongo. Hortaz, lehenengo edo bigarren ebaluaketak gaitu gabe izanez gero, berau berreskuratzeko aukera izango dute ondorengo ebaluazioetako edozein gaituta. Irakasleak edozein momentutan proba zehatzak bidal ditzake etengabeko ebaluazioan beti sartzen ez diren alderdi zehatzak berreskuratzeko.

Etengabeko ebaluazioa denez, hirugarren hiruileko kalifikazioa izango da ikasturteko nota.

Gaitu gabeko gaien jarraipena

Ekainean ikasgaia gaitu ez duen ikasleei, hurreng o ikasturteko edozein ebaluazio gaituta aurreko urtekoa gaitutzat emango zaie.

Behar izatekotan, aurreko ikasturteko gaia gaitu gabe duten ikasleek, urtean zehar ariketa edota jarduera zerrenda bereziak egin eta irakasleari eman beharko dizkiote.